

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 300—
polletno 150—
3 mesečno 75—
1 25—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 480—
polletno 240—
3 mesečno 120—
1 40—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

Abstinenca.

Ob volitvah v konstituanto mnogo naših pristašev ni prišlo na volišče. Pri tem ne štejemo onih, ki so bili kot volilni komisarji zaposleni pri istočasnih volitvah na deželi. Pač pa so naši zaupniki na voliščih v Ljubljani mogli ugotoviti precejšnje število priznanih pristašev naše stranke, ki so se odlikovali s svojo odsotnostjo. Na njih pade vsa teška odgovornost, da si v Ljubljani nismo priborili drugega mandata. To dejstvo moramo javno bičati in v javnost bi spadalo ime onega, ki je v kritičnem trenutku zapustil bojno zastavo svoje stranke.

Opravičenja za abstinenco ni, razen morda težke bolezni. Vsak drug zagovor je prazen izgovor. Zvestoba, ki se nanjo sklicujejo pristaši stranke, je le navidezna, ako prav v odločilnem trenutku, ko naj stranka pokaže politično moč, odpovedo bodisi iz strahu, bodisi iz malomarnosti. Nekateri opravljajo svojo odsotnost, češ, da jim ta ali oni na kandidatni listi ni všeč. To je kršenje strankine discipline. Ob sedanjem načinu volitve, ko je treba voliti celo listo, je pri najboljši volji nemogoče, listo sestaviti tako, da bi bili vsi kandidati vsem všeč. Osebnosti simpatije in antipatije spričo strankini disciplini, ki v resni stranki mora vladata, ne smejo igrati nobene vloge. Poglejte klerikalce, kakšno kandidatno listo so sestavili za te občinske volitve v Ljubljani, v njihovih lastnih vrstah zabavljajo čez njo, da je strah, pa smo prepričani, da bodo prišli na volišče vsi od škofa pa do najmanjšega človeka v stranki. Res je, da je v klerikalizmu eno izmed načel, slepa pokorščina, res je, da je v njih vrstah doma slepa, nepreudarna vdanost in da je pri inteligenci, ki tvori jedro naše stranke, kritizem ena prvih njenih lastnosti; toda prav inteligence bi morala spoznati, da brez discipline ni mogoča nobena organizacija in da je ona organizacija blizu razsula, ki ne pozna discipline. Ne gre tu za diktat, za povelje od zgore, ki se mu moraš ukloniti, gre za discipliniranje samega sebe, da se podrediš ideji in njenim predstaviteljem. Ako si s predstavitelji nezadovoljen, imaš v stranki sami forum, kjer predstavitelja kličeš na odgovor in ga eventualno izmenjaš za drugega. Svoje nevolje pa ne smeš iznositi na bojišče, kjer se

stranka meri s svojo politično nasprotnico. Tudi, ako bi imel pravico voliti posameznega kandidata, si dolžan, da pristopiš na volišče in oddaš zanj glas, pa nahi bo še tako zelo tvoj osebni nasprotnik. Kaj li še, ko gre za strankino listo, ki so na njej morda povečini tvoji prijatelji, eden ali dva sta ti pa nesimpatična. Dolžan si, da oddaš svoj glas za njo. Zakaj, ne voliš poedinca kot takega, kot ožjega somišljenika, voliš stranko. Z oddajo svojega glasu se očitno priznavaš njenim pristašem, privrženec idej stranke, ki jej pripadaš. Ako imaš to pred očmi, ti discipliniranje samega sebe ne bo teška stvar.

Ni bilo v Sloveniji še važnejših volitev, pa naj sežemo v preteklost kolikor daleč hočemo, nego so bile volitve v konstituanto. Tembolj smo se morali čuditi onim strankinim pristašem, ki so imeli žalosten pogum, da so ostali doma. Aktivna udeležba pri volitvah v konstituanto je bil patriotičen čin prve vrste in umevno je bilo ogorčenje nad posamezniki, ki so s to ali ono opravičbo izostali od volitev. Reklo se je takrat, da si je treba zapomniti te takozvane pristaše in iz dejstva, da so bili zatajili strankino disciplino in s tem stranko samo, izvajati posledice. Tu je potrebna brezpogojna amputacija, da ne okužijo drugih.

Nič manj važne so občinske volitve. Po pravici se poudarja, da je občina sicer najmanjša, a za to ne manj potrebna edinica, iz katerih sestoji vse državni organizem. Kakršne občine, taka država. Zato gre naš apel ob predstojajočih občinskih volitvah do vseh pristašev naše stranke, da brezpogojno slede strankini disciplini. Naj izkažejo svojo vernost idejam, ki vodijo našo stranko. Ob času, ko ima naša država toliko notranjih sovražnikov, je patriotična dolžnost vsakogar, da stopi z odprtim vizirjem na plan! Sicer pa, zvestoba za zvestobo!

**Spominjajte se
Družbe sv. Cirila in Metoda.**

Seja občinskega sveta.

Ljubljana, 19. aprila.

Vsled odsotnosti g. župana dr. Iv. Tavčarja, ki se vsled bolezni ne more udeležiti seje, otvoril g. podžupan dr. K. Triller ob 17. seji, konstatira sklepčnost in imenuje za verifikatorja zapisnika obč. svetnika gg. Bezenška in Pengova.

Na to prečita g. podžupan poročilo mestnega stavbnega urada o neprestanih pritožbah glede prahu in pometanja po mestnih ulicah. Mlajših delavcev ni mogoče dobiti, ker se vsak stramuje delati z metlo v roki in morajo pometati s stari mestni ubožci. Predlaga, naj občinski svet odobri nakup dveh strojev za pometanje. Tak stroj pometaja v osmih urah 64 km² smetišča in nadomestuje okoli 30 delavcev. Vsak stroj stane 60.000 kron in prispe v Ljubljano v dveh tednih po naročilu. Ta nakup naj se izvrši v okvirju zadnjega štirimilijonskega kredita. (Sprejeto.) Nato prečita g. podžupan prošnjo Jugoslovenske matice naj bi ji dala mestna občina za dobo 20 let v najem prostor na Bregu (bivša Naglasova hiša), kjer bo postavila ličen paviljon za narodne svrhe. G. podžupan svetuje, naj se prošnji ugoditi, toda naj se da v najem le za dobo 10 let, ker upa, da po tem času ne bo več treba obrambnih društev. Magistratu se naroči, da sklene z Jugoslovensko matico tozadevno pogodbo. (Sprejeto.) Nato poročila o mestnemu magistratu došlih darilih in sicer so darovali za mestne reveže: Neimenovan za velikonočne praznike 1000 K, Feliks Franzl v počaščenje spomina svoje soproge 400 K, Fr. Batel, trgovec 200 K, neimenovan 80 K in Emil Navinšek 100 K. Rodbina Josip Moll st. v Trbovljah mesto venca na krsto Kramerja za ubožce v mestni ubožnici 100 K in Ivan Kraker za pogorelce v Knežji vasi 500 K.

Poročilo personalno-pravnega odseka.

Občinski svetnik g. Rasto Pustoslavšek poročila o županovem imenovanju predsednikov volilnih komisij za občinske volitve, ki so nastopili: Za I. okraj Fr. Planinšek, za II. okraj Arnošt Bezenšek, za III. okraj Fr. Kavčič, za IV. okraj Makso Lilleg, za V. okraj Fr. Škulj, za VI. okraj Engelbert Franchetti, za VII. okraj dr. Fr. Novak, za VIII. okraj Rasto Pustoslavšek, za IX. okraj Anton Bončar, za X. okraj Jakob Dimnik, za XI. okraj Simon Praprotnik, za XII. okraj Anton Likozar, za XIII. okraj S. Jaklič in za XIV. okraj Ivan Petrič. Nato predlaga v izvolitve za člane volilne komisije gg.: v I. okraju Aleksander Hudovernik, namestnik Kregar, v II. okr. J. Šerjak, nam. Bahovec, v III. okr. Ložar, nam. Trnkoczy, v IV. okr. Iv. Kocmur, nam. Verbič, v V. okr. Iv. Kocmur, nam. Ružička, v VI. okr. S. Tokan, nam. Lenček, v VII. okr. S. Knez, nam.

Rojina, v VIII. okr. dr. Adlešič, nam. I. Verstovšek, v IX. okr. Bole, nam. Pengov, v X. okr. J. Jeglič, nam. Kolaša, v XI. okr. Marinko, nam. Srebot, v XII. okr. Vončina, nam. Zupančič, v XIII. okr. Kovač, nam. Bizjak, v XIV. okr. Ig. Mihevc, nam. Bizjak. (Sprejeto.)

Poročilo finančnega odseka.

Občinski svetnik g. Vončina poročila o računskem zaključku Kreditnega društva mestne hranilnice za upravnno leto 1920. (Sprejeto.) Nadalje poročila o dopisu upravnega odbora Mestne hranilnice glede zvišanja denarne zaloge Kreditnemu društvu Mestne hranilnice ter predlaga naj se dovoli zvišanje od 10 na 15 milijonov. (Sprejeto.) Nato poročila o prošnji Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, ki imajo 21. maja letos v Ljubljani svojo glavno skupščino za prispevek k troškom ter predlaga po županovem nasvetu prispevek v znesku 25.000 K. (Sprejeto.) Nato poročila občinski svetnik g. Likozar o prošnji Društva nižjih mestnih uslužbencev za dobavo službene obleke ter predlaga v ta namen svoto 114.307 K. Tudi 7 pavšalstom se zviša znesek za dobavo obleke. Te podpore bodo deležni tudi šolski slugi. (Sprejeto.) Nadalje poročila o prošnji telovadnega društva Sokol in Sportne zveze za prepuštev bivešga dirkališča v telovadno, oziroma sportne namene ter predlaga, naj se da ta prostor v najem za 10 let telovadnemu društvu Sokol proti letni najemnini 5000 K. (Sprejeto.) Dalje poročila obč. svetnik g. Hudovernik o prošnji predsedstva ljubljanskega velesejma za prepuštev mestnega travnika Pod turnom v svrhu prireditve selma ter predlaga, naj se sportnemu klubu „Slovan“ odnove uporaba delnega prostora na travniku, naj vzame občina dva deleža po 10.000 K in naj se da prostor brezplačno v najem velesejmu s pogojem, da povrne „Slovanu“ stroške za adaptacijo. (Sprejeto.) Nato poročila o ponudbi Splošne prometne banke za odkup mestne parcele na vogalu Aleksandrove ceste in Beethovnovi ulice, kjer namerava sezidati banka hišo za bančne posle in stanovanja ter predlaga naj se proda ta parcela po 50 K m² s pogojem, da prične banka z delom tekom enega leta itd. (Sprejeto.) Končno poročila o prošnji Evgentle Marekove za nadaljšanje roka za zidavo niene stavbene parcele ob cesti v Rožno dolino ter predlaga, naj se podaljša rok za nadaljni dve leti. (Sprejeto.)

Poročilo stavbnega odseka.

Občinski svetnik g. Ružička poročila o prošnji Alberta Zeschkote za razdelitev njegovega zemljišča med Cesto na Rožnik in Cesto v Rožno do-

lino na stavbišča ter predlaga, naj se prošnji vsled določil stavbnega urada ne ugodi. (Sprejeto.)

Občinski svetnik g. Kavčič poročila o prošnji upravnega odbora mestnega pogrebnega zavoda glede zgradbe lastnega poslopja za Mestni pokopališče vod ter predlaga, naj se mu dovoli zgraditi stalno poslopje. (Sprejeto.)

Poročilo obrtnega odseka.

Občinski svetnik g. Franchetti poročila o prošnji ljubljanskih postreščkov za odobritev zvišane tarife ter predlaga, naj se odobri enaka tarifa za komisijonarje in postreščke. (Sprejeto.)

Nujni predlogi.

Občinski svetnik g. Kocmur je stavil nujni predlog proti centralistični ustavi in naj se občinski svet izreče za naziv države „Jugoslavija“. G. podžupan dr. Triller izjavi, da presega predlog kompetenco občinskega sveta, kar je sprejel občinski svet brez medklincev na znanje.

Občinski svetnik Rasto Pustoslavšek interpelira radi deložiranja računskega ravnatelja Volca, kateremu je državni stanovniški urad odkazal stanovanje v hiši mestne imovine pod pogojem, da mora magistrat dvema vdovama preskrbeti stanovanje. G. Pustoslavšek zahteva, naj se odpove stanovanje gđc. Elsnerjevim, ki imata obširno stanovanje v isti hiši, Gđc. Elsnerjevi sta Nemkl, najbližji sorodnici bivšega zloglasnega predsednika dež. sodišča Elsnerja, ki je sistematično iztrebljal slovensčino pri sodiščih, in sta bili po magistratu kot politični oblasti celo kaznovani, ker sta — veržili s stanovanjem. Magistrat atkestranke, ki ima vrhu teza tudi svojo hišo v Celju, ne more in ne sme trpeti v svoji hiši, ker bi bilo pad škandalozno, da bi bil mag. računski ravnatelj na cesti, dočim se lahko šopirilo v mestni hiši osebe, o katerih je oblastveno ugotovljeno, da na nedopusten in kazniv način špekulirajo z oddajanjem svojih sob tujcem. Gosp. podžupan odgovori, da se bo ta zadeva uredila.

Nato govori g. podžupan nastopne poslovilne besede:

Govor podžupana dr. Karla Trillerja.
— Presrečna manifestacija za župana dr. Ivana Tavčarja.

Gospodje! Z današnjo sejo se poslavlja 1. 1911. Izvoljeni in po narodnem osvobođenju na mesto izstopivših Nemcev z zastopniki slovenske socialne demokracije izpopolnjeni občinski svet. Velika večina od nas se po volji stranke, oziroma po lastni želji ne bo več povrnila v to zborovalnico in zato naj mi bo dovoljeno nekaj besedi slovesa in zahvale.

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Šorli.

Prepričan, da ga na poti spoznajo in poi-de morda kdo celo za njim, je napravil velik ovinek, predno je prekoračil švicarsko mejo, ter se preoblekel v turista šele na ti strani. Domisljeval si je namreč, da je v vsi Franciji prav tako slaven in popularen, kakor v Taraskonu samem. V enem pogledu jo je pa le zadel: noben francoski vagon ne bi bil držal vse njegove opreme.

No, naj bodo švicarski železniški vozovi še tako udobni, našemu planincu je bilo njegovo orodje, ki ga še ni bil vajen, le toliko na poti, da je s svojo podkovano palico trl svojim sosedom palce na nogah in natikal spotoma ljudi na svoje krampeže. In kamor se je prikazal: v železniške čakalnice, v hotelske salone ali na parnike, povsod so strmeli vanj, zabavljali, mu obračali hrbet in ga merili s srditimi pogledi; on pa si vsega tega ni mogel razložiti in njegova prisrčna in zgovorna narava je radi te vseobče sovražnosti zelo trpela. Treba je bilo res samo še tega vedno sivga, oblačnega neba in tega večnega dežja!

Deževalo je na tiste bele hišice v Bazlu — tako bele pač zato, ker so jih

neprestano prale ali dekle ali pa plohe — deževalo na pristanišče v Lucernu, da se je zdelo, kakor bi bili rešili iz vesoljnega potopa vse te kovčge in zaboje, ki so ležali na obrežju. No, tudi v Vitznau, na bregu vierwaldstädtkega jezera, spet isti navlj na zelena pobočja Rigija. Črni oblaki so jahali grebene in z njih so drli čez skalovja in se pršili v kadečih se slapovih celi potoki, pa je curljalo še z vsakega kamena in vsake smrekove igle posebej. Toliko vode skupaj ni videl Taraskonec še nikoli.

Stopil je v neko gostilno ter si dal primesti bele kave z medom in maslom, edine res dobre reči, ki jih je zaužil, odkar je bil na poti. In ko se je bil najedel do sitga, si je s koncem prtiča obrisal z brade par kapelj medu ter se začel pripravljati, da poskusi svojo prvo plezbo v hrib.

— O, zdaj peš, je rekel, oprtajoč si na hrbtnik, koliko je do vrh Rigija?

— Eno uro do pet četrto ure, gospod. Toda podvizajte se, vlak gre že v petih minutah.

— Vlak na Rigi? ... Vi se šaljete!

Kar skozi gostilniško okno s svinčnimi obodi so mu ga pokazali, kako pravkar odhaja. Dva velika pokrita vagona brez stranskih oken, ki ju potiska lokomotiva s kratkim in kakor kak lonec trebušastim dimnikom — ogromna pošastna žuželka, ki se opriemlje hriba in se puhajoč trudi, da bi preplezala njegove vratolomne strmine,

Tu sta si bila enkrat oba Tartarina — divji in domači — edina v tem, da se za nobeno ceno ne zaupata temu gnusnemu stvoru. Enemu se je zdelo naravnost smešno, da bi hribolazil v dvigalih. Kar se tiče drugega, so mu zbužali vse mogoče tužne pomisleke ti značni mostovi, ki so se vzpenjali čez pot, treba bi bilo le, da se pošast malo zdrzne, pa se prekopicne vse skupaj v kak tisoč metrov globok prepad. ... Ali ni dovolj jasno govorilo tudi majhno vitznavsko pokopališče, čegar beli grobovi so se stiskali na dnu strmin kakor toliko razvečenega platna na dvorišču kake perilnice? — Brezdvomno — to pokopališče tam doli je pripravljeno za vsak slučaj in da bi popotnikov ne bilo treba šele skupaj znašati. ...

— Kar peš na pot! si je rekel vrli Taraskonec. To me vsaj malo utrdi! Šu, pejmo!

Evo, in že odhaja. In pazi samo, kako bi s svojo dolgo palico bolj spretno onzval, pa še sliši ne, ko kriče za njim gostilniški uslužbenci, ki so pričekali od vseh strani na vrati, kod in kako naj hodi.

Najprej je krenil po klancu, ki je imel ob straneh smrekove žlebove, da se je po njih odtekala deževnica, in ki je bil tlakovan z debelim, neenakim kamenjem ter zato oster kakor kaka ulica na jugu. Na desni in levi so se razgrinjali veliki sadovnjaki in sočni, mokri travniki, prepreženi s prav takimi lesenimi žlebovi za namakanje. Odtod tisto žuborenje od vrha do vznožja strmine. Če pa je planin-

čev cepin zadel ob kako nizko hrastovo ali orehovo vejo, je tudi od zgoraj zašumelo na njegovo kapo kakor iz škropilnice.

»Strejala koliko vode!« je vzdihoval južnjak. Toda še desetkrat slabše je postalo, ko mu je naenkrat zmanjkalo pod nogami tudi tega peščenega tlaka ter je moral brodit kar po hudourniku samem in skakati s kamna na kamen, če si ni hotel popolnoma premočiti go-mašen. Potem se je ulila ploha še huje, šla še bolj skozi obleko in je postajala tem bolj mrzla, čim više se je vzpenjal. Ko se je ustavil, da bi se oddahnil, je slišal samo še mogočno šumenje in zdelo se mu je kakor da so se že strnile vode nad njim; če se je pa obrnil, je videl tam doli, kako so megle v tankih, dolgih steklenih šibah že dosegle jezero, in skozi nje so se zdele vitznavske kočice kakor sveže prepleskane, svetle igrače.

Moški in dečki so prihajali mimo njega s povešeno glavo in s hrptom, skrivljenim pod vedno istimi koži iz belih šibic. Nosili so v njih najbrže živeže za kako teh vil ali zdravi-lišč, katerih izrezljani balkoni so se videli na pobočju. »Rigi-Kulm?« je vpraševal Tartarin, da se prepriča, ali je še na pravi stezi. Toda njegova nenavadna oprema, posebno še njegova pletena ovratnica, ki mu je zastirala obraz, je razširjala grozo in strah na vsi njegovi poti, in vsak teh ljudi je samo še bolj odprl svoje okrogle oči ter se molče podvizal dalje.

Večji del naše izredno dolge funkcijske dobe padel je v vojni čas in v dobo državnega prevrata. Niti tedaj, ko je ob gromkem žvenketu orožja počivalo vsako kulturno, socialno in gospodarsko delo, niti potem, ko se je v porodnih bolih stresala naša domovina, niso bili dani pogoji za kako velikopotežno komunalno politiko. Zategadelj se je tudi ljubljanski občinski svet moral ob najboljši volji čisto tolažiti s Preradovičevimi besedami: Čini što možeš, krpaj kad neznaš šiti; i tako ja, moj prijatelju krpam, a moja utjeha u tom stoji, da i krpana haljina može biti poštena.

Sedaj pa se bližajo zopet normalni časi in vsled tega čakajo novi občinski svet velike naloge. V zadnji seji smo začrtali za večinoma soglasnimi sklepi pot, po kateri naj bi hitrejših korakov nego je bilo mogoče nam, stopal novi mestni zastop. S tem ste pokazali, gospodje, da vam ni bilo nikdar tuje umevanje za vsestranski napredek mestne občine.

V ostalem pa naj sodijo naše delovanje poklicaneji sodniki. Le eno razveselje dejstvo naj mi bo še dovoljeno pribiti. To namreč, da so ob vsem naravnem kresanju načelnih strankarskih nazorov, vse stranke sodelovale pri izvrševanju naše težke naloge in se po možnosti izogibale nestvarne fakične opozicije. To se je pokazalo zlasti pri izvrševanju velevažne vojne in povojne anprovizacije, ki tvaja h kratki najsvetlejši točko našega dela. Hvala vam vsem za to!

Vseh dolgih deset let stal nam je na čelu mož, čigar obolest meče danes neljubio senco na naše slovo. Župan dr. Ivan Tavčar imel je v tej zbornici — to z mirno dušo trdim — pač nasprotnike, toda nobenega so-

vražnika. S trdo roko in z modrim duhom je vodil krmilo naše ladjice zlasti ob času, ko je visel nad nami sleherni dan Damoklejev meč razpusta in suspenzije mestne avtonomije in njegova zasluga je v prvi vrsti, če smo srečno prišli iz srditega valovja v mirnejše vode. Nam vsem je bil vsikdar blagohoten tovariš, mestnim uslužbencem od prvega do zadnjega pa zvest prijatelj in podpornik. Njegovo sdravstveno stanje nelzproso zahteva daljšo dobo miru in odpočitka in vsled tega se mora, žal, tudi on posloviti od te zbornice. In zopet sem prepričan, da smem govoriti v imenu nas vseh brez razlike stranke, ko trdim, da bo Ljubljana težko pogrešala njegovega modrega in smotrečnega dela.

Prinašam vam v slovo njegove srčne pozdrave ter si izprošam od vas dovoljenja, da mu sporočim naše iskrene odzdrave, našo zahvalo in naše globoke želje za skorajšnji povratek preljubega zdravja.

Tam gori v okrilju njegovega ljubljanskega Sv. Volbenka, v senci zelene Zale, v podnožju sivega Blegaša naj mu domače ozračje, očiščeno vseh strupenih bacilov javnega življenja, povrne še za dolgo let tudi telesno živost in prožnost; njemu in nam vsem v veselje, domovini v čast in korist. Tako bodi! Čast in hvala županu dr. Ivanu Tavčarju! Živio Emil Leon!

Na ta govor se je dvignila vsa zbornica s sedežev, občinski svetniki vseh strank in galerija, kjer je bilo številno občinstvo, so ploskali in klicali »Živio«, dajoč s tem izraza svojih gorkih simpatij in globokemu spoštovanju do čestite osebe odstopivšega gospoda župana.

Nato zaključil g. podžupan javno sejo, kateri je sledila kratka tajna seja.

Politične vesti.

— Volilni shod JDS se vrši v sredo 20. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni g. Zupančiča na Ahacijevi cesti, na kateri g. vabi vse člane in simpatizante odbor polit. in gospodar. društva za šentpetrski in kolodvorski okraj.

— Kdo bo notranji minister? »Jutarnji list« javlja iz Beograda, da bo postal notranji minister Svetozar Pribičević, minister za prosveto pa Ljuba Davidović. Na včerajšnji seji demokratskega kluba se je razpravljalo o zahtevah muslimanov iz Južne Srbije.

— Za Jugoslavijo. Na zagrebški univerzi je bilo včeraj zborovanje akademskih mladine, na katerem se je zahtevalo, naj se naša država imenuje Jugoslavija, ker vodi trinošenost države do plemenitih borb. V tem zmislu se je odposlala predsedništvu konstituantne tozadavna brzojavka. Po skupščini so se akademiki mirno razšli.

— Radičev odposlanec v Beogradu. V Beogradu je došel Radičev odposlanec dr. Basariček, ki je posetil republikanski klub in se je razen tega razgovarjal tudi s nekaterimi poslanci zemljoradniškega kluba.

— Grof Karoly se zahvaljuje za gostoljubnost naše države. Beograd, 18. aprila. Minister prosvete Svetozar Pribičević je prejel od grofa Karolyja, ki se mudi sedaj v Splitu pismo, v katerem se ta toplo zahvaljuje za gostoljubnost naše države. V pismu zatrjuje, da je izredno hvaležen, da se sme po tolikih mukah in preganjanjih s strani raznih držav oddahniti v svobodni in demokratični državi, ki stremiti istotako kakor on za tem, da se prepreči za Evropo opasne mahinacije Habsburčanov. — Kakor se zatrjuje, je obiskal grof Karolyja v Splitu madžarski profesor Jassey.

— Interpelacija radi postopanja s poslancom Ivo Grisogono v Trstu. Beograd, 18. aprila. Poslanec Pavle Marinković je naslovil na ministrskega predsednika Pašiča interpelacijo, v kateri ga vprašuje, kake korake je napravila naša vlada pri italijanski vladi radi škandaloznega postopanja s našim poslancom Ivo Grisogonom v Trstu in ali je naša vlada preiskrvela, da se mu za to postopanje preskrbi zadostna satisfakcija.

— Interpelacija radi luke Baroš. Beograd, 18. aprila. Poslanec Juraj Kučić je naslovil na ministrskega predsednika Pašiča kot ministra zunanjih del interpelacijo radi vprašanja luke Baroš. — Londonska »Morningpost« je prinesla iz očitno italijanskega vira vest, da so se sporazumeli zastopniki Italije, Reke in Jugoslavije, da se postavi luki Reke in Baroš pod upravo mešane komisije in da bi tvorile dve luki zase posebno upravno enoto. Ker ta vest očitno nasprotuje rappalskemu mirovnemu dogovoru, kjer je luka Baroš definitivno prisojena nam, vpraša poslanec Kučić ministrskega predsednika: 1.) Jeli pripravljen ministri predsednik takoj demantirati vesti v »Morningpostu«, 2.) Jeli pripravljen takoj se izjaviti, kakor je luka Baroš deslejši še ni predala naši državi? — Poslanec Kučić zahteva na ta svoja vprašanja ustnen odgovor ministrskega predsednika v konstituantu.

— Neresnične vesti o Barošu. Demantirajo se vesti domaćih in zunanjih listov, ki govore o tem, da se luka Baroš prikloni Reki. Naša država v tem vprašanju ne bo popustila, ampak se bo strogo držala rappalske pogodbe.

— »Tempe« o fašizmu. Veliki pariški list »Tempe« je prinesel iz Rima obširen dopis glede novih volitev, v katerem se bavi tudi s fašizmom. Izvaja: Nitijski obdobje, da je provzročil s svojimi kompromisi in vsled svoje boječnosti v deželi nevarne nemire. Vsako zlo pa ima tudi svojo dobro stran in tako je provzročil ravno slabi Nitti, da so fašisti dobili tako važnost in tak vpliv. Fašizem je protinapad in masovno razjarjenega narodnega čuta. Pod Nittijevo vlado so v Rimu pretepali častnike, ki so se v vojni hrabro obnašali, in jim trgali odlikovanja s prsi. Arditi so bili razoroženi ali v tem hipu se je ustanovil civilni arditizem. Fašisti se je porodil vsled dogodkov v Pologni lanske jesen. Hotel je masovno udariti nekega tovariša, ki je padel pod udarci skrajnih socialistov. Bologna in Ferrara sta bili središči podjetnega komunizma, danes je v Bologni strahovlada, toda nasprotnega tabora. Fašisti so gospodarji položaja v Bologni in Ferrari. Pojavljajo se zdaj tu, zdaj tam s največjo naglico. Z ozirom na notranji red v državi je vsakekar obžalovati nastope fašistov. Čimbolj je država izprijena, tem bolj se množi zakoniti, pravi Tacit. Ravno tako se lahko reče: Čim večja je slabost kake države, tem bolj se napenjajo zasebna društva, da pokažejo svojo moč. Nittijeva slabost je po mnenju enega dela Italijanov ustvarila fašizem. Giolittiju pa dela fašizem dragoceno uslugo, da mu ni treba rabiti armade proti povzročevalcem nemira. Državljenška vojna se je na ta način izpremenila v krvavo prakso med dvema strankama. Fašisti nameravajo pri bodočih volitvah igrati važno vlogo. Zeleti pa je, da bi svoje moči ne zlorabljali, da bi se ne kazali pijane svoje sile, pred vsem pa bi bilo prav, da bi bila vloga in vpliv fašizma le začasna. — Dobro bi bilo, da bi si prekrbel ugledni francoski list tudi opisi fašistovskega delovanja v Juliskih Benicijah, kjer skrbje fašisti »za red in mir« v državi skrajno barbarsko, s nasilstvom nad jugoslovenskim prebivalstvom, ki je povsem mirno in se hoče sprijazniti s novim stanjem pod zaščito veljavnih zakonov, katere pa jim fašisti odrekajo.

— Andre Cheradame o zadržanju razsesarja Karla. V »Eclair« objavljajo Andre Cheradame odprto pismo izdajatelju lista, kjer napram knjigi princa Viktorja Parmškega opozarja na brošuro Augusta Demblina o Sikstovi aferi. Zadržanje Karlovo je bilo vedno na vsako stran neokritično. Ne sme se pozabiti, da je še pisano po krivem del čestno besedo. Francoska javnost nikakor nima nobenega vzroka, da bi pomlavlala razsesarja ali da bi se celo zavzemala sanj. Pretežna večina na Madžarskem, celo monarhisti, so se obrnili od njega. S Francijo svazane sosednje države bi vzpostavitev habsburške vlade na Madžarskem smatralo za sovražno dejanje in vsaka simpatija za razsesarja, ki je ni vreden, mora odtujiti dragocene simpatije nasledstvenih držav.

— O Karlovi aferi je izšel v Pragi služben komunisti o delovanju vlad, ki so bile zainteresirane pri vprašanju restavracije Habsburčanov. Nota ugotavlja soglasnost vseh zavezniških vlad v tem vprašanju.

— Ruski kongres v Beogradu. V Beogradu se je dne 17. t. m. vršil sestanek vseh ruskih političnih strank pod predsedstvom prof. Dubinskega.

Na sestanku sta referirala general Batilov in ataman donskih kozakov Bogojevski. Na kongresu so ostro kritizirali postopanje francoskih oblasti s kozaki Vranglovo armade, naglašajoč, da te oblasti silijo ruske vojske, da se vrnejo v Rusijo. Tako so primorali 3500 oseb, da so se vrnili v Rusijo. Od teh so jih boljševeki postrelili 864. Na sestanku so sestavili spomenico, ki jo posebna deputacija izroči ministrskemu predsedniku Pašiču s prošnjo, da se jugoslovenska vlada zavzame za Vranglovo vojsko in jo reši pogina.

— Za priključitev k Češkoslovaški so prišli Čehi v okraju Glatz energično akcijo. Kakor poroča »Narodni Politika«, so nemške oblasti zvedele za to akcijo, toda prizadeti Čehi so pravočasno ubežali čez mejo.

— Češkoslovaška in sankcije proti Nemčiji. Iz Prage poročajo: Minister za narodno brambo Hussar, ki se nahaja na inspekcijskem potovanju s šefom generalnega štaba Mittelhauserjem, je prišel v Heb in izjavil dopisniku lista »Prager Presse«, da so brez podlage vse vesti o tem, da bi bilo njegovo potovanje v zvezi s pripravi Češkoslovaške za sodelovanje pri sankcijah proti Nemčiji.

— Politični položaj na Poljskem. Iz Varšave javljajo, da je državni zbor ratificiral mirovno pogodbo s sovjetsko Rusijo, z ukrajinsko in belorusko sovjetsko republiko. 12. maja se bodo v Minsku na podlagi medsebojnega dogovora izmeniale ratifikacijske listine. V Varšavo pride kot prvi diplomatični zastopnik moskovske vlade komisar Karahan, dosedanj Čicherinov pomočnik v zunanjem komisariatu. Poljski zastopnik v Moskvi še ni imenovan. Državni zbor je odgojen do polovice maja. Do tega časa se bo odločilo, ali bodo sedanjti poslanci, ki so še vedno le člani konstituantne, še nadalje zborovali, ali pa bodo razpisane prve volitve na podlagi nove ustave. Ljudska stranka se zavzema za to, da bi sedanjti zbor ostal še do spomladaja 1922. Vlada kriza bo postala akutna zonet po rešitvi vprašanja Gorenje Šlezije. Do tedaj pa ostane zunanj minister Sapieha, ki namerava z ozirom na rešitev vprašanja Gorenje Šlezije potovati v Pariz.

— Tirolska deželna vlada in plebiscit. Iz Innsbrucka poročajo, da je odgovorila deželna vlada na zahtevo centralne vlade, naj se opusti ljudsko glasovanje za združitve z Nemčijo, da na noben način ne more preprečiti izvršitve enoglasnega sklepa deželnega zbora. Ljudsko glasovanje, ki se bo vršilo 24. aprila, je postavljen akt, proti kateremu tudi antanta ne more nič ukreniti. Deželna vlada omenja težaven položaj Tiroleke, katero more rešiti le združitve z Nemčijo. Avstrijska vlada naj v tem zmislu odgovori antanti.

— Italija in plebiscit na Tirolskem. Iz Rima poročajo, da so vladni krogi proti plebiscitu na Tirolskem, ker se boje, da bi morel plebiscit vplivati na prebivalstvo južne Tirolske, kjer se Nemci še niso udeležili v italijanske državno ideje!

— Zedinjene države in Nemčija. Kakor javlja »Intransigent«, bodo Zedinjene države, ki so prejele predloge Nemčije po novem posredovalcu, poslale neoficielno delegacijo v Evrono, da bodo zastopane pri posvetovanjih zaveznikov o reparacijskih in drugih vprašanjih, ki so v zvezi z versaillesko pogodbo.

— Harding in vprašanje obnovitve. »Matine« poroča iz Washingtona, da je dal predsednik Harding Vivianu pri odhodu zagotovilo, da more Francija računati na popolno pomoč Amerike v vprašanju obnovitve. — Nadalje javlja uradno, da je vlada Zedinjenih držav sklenila svoje zastopanje pri konferenci, ki se tiče obnovitve, kakor tudi pri vseh drugih konferencah, ki so v zvezi s položajem, ki ga je povzročila vojna. — Mednarodna donavska konferenca v Parizu je sprejela člene o pooblaštilih, pravicah, dovolitih in predpavih evropske donavske komisije ter o njeni kompetenci. Razpravljalo se je tudi o vprašanju morebitnega ukinjenja njene polmočnosti.

— Pri volitvah v moskovski svet je bilo prva dva dni izvoljenih 889 komunistov, med njimi Ljenuin, in 44 nestrankarjev. — Obsojeni nemški komunisti. Berolinsko časopisje poroča, da so izjemna sodišča do sedaj obsodila 190 komunistov in sicer 2 na smrt, 4 v doživotno ječo, 126 v ječo v skupnem iznosu 468 let in 58 v skupnem iznosu 44 let ječo.

Iz naše kraljevine.

— Plače drž. nameščencev. Komisija finančnega ministrstva je izdelala načrt naredbe za izenačenje plač in pokojnin državnih nameščencev razen učiteljev in profesorjev. Naredba se predloži ministrskemu svetu v odobritev.

— 20 dinarski bankovci. Beograd, 18. aprila. Narodna banka je dolejšala iz prometa za 200 milijonov dinarjev bankovcev po 20 dinarjev.

— Poskušeni umor in samomor v Sarajevu. Sarajevo, 18. aprila. V mestu vzbuja veliko pozornost poskušeni umor in samomor v hotelu »Evropa«. Kabaretni plesalec Sergej Lopuzo, ruski begunec, je živel že dalje časa s svojo kolegino Horodsko skupno ter z njo tudi skupno nastopal. Te dni sta se nekaj spila in plesalka je nameravala Sergeja zapustiti. V to svrbo je prišla v nedeljo zvečer v hotel po svojo stvari. To je Lopuzo tako razjezilo, da jo je napadel s škarjami ter težko poškodoval, nakar je tudi sebi prizadejal težke poškodbe na glavi in prsih. Oba so prepeljali v bolnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

PLENARNA SEJA KONSTITUANTE.

— d Beograd, 18. aprila. Današnja sejo konstituante je otvoril predsednik dr. Ribar ob devetih in pol. Ko so bile vse formalnosti končane, je dobil besedo poslanec Fehim Kurbegović, ki je govoril v imenu muslimanskega kluba. Spominjal je, kako je Avstro-Ogrska takrat, ko je zasedla Bosno, delovala na to, da bi muslimanom odvzela čim več političnih pravic. Muslimani so se v svoji borbi opirali na svojo versko-prosvetno avtonomijo, kar so storili tudi bratje Srbi. Politika Avstro-Ogrske je šla za tem, da se Bosna razdvoji, da bi tako postala Bosna avstrijska kolonija. Avstrija je imela mnogo sredstev, s katerimi je poizkušala razdvojiti Muslimane in Srbe. V prvi vrsti se je v ta namen posluževala jezika, nato pa vere in agrarne reforme. Prišla je svetovna vojna in sedaj smo svobodni, je rekel poslanec, ki je govoril nato o narodnem ujedinjenju in notranji ureditvi države. Poudarjal je, da je na vsak način treba sporazuma, ki bo ojačeval ustavo. Današnja ureditev države temelji na širokih samoupravah. Govoril je nato tudi o načelih, ki so podlaga ustavi, in izjavil, da bodo muslimani glasovali za ustavo.

— Za njim je govoril komunist dr. Sima Marković, ki je rekel, da je šla naša država natančno po stopinjah Francije. Podal je zgodovino našega ujedinjenja in rekel, da noben del našega naroda ni bil pripravljen za to ujedinjenje. Ujedinjenje je doprinesla ruska revolucija in ne samo antanta. Kljub temu pa je ideja narodnega ujedinjenja danes dalje od naroda, nego je bila ob razpadu avstro-ogrške monarhije. Mnogo krivde za to zadene tudi napačno politiko zadnjih dveh let. Kritiziral je delo vlade in ustavnega načrta, nakar se je seja končala. Naslednja seja je bila popoldne.

NAŠA VOJSKA ZASEDA JADRANSKE OTOKE.

— d Split, 18. aprila. Italijani so končno pristali na to, da se izvrši evakuacija Krka in Raba dne 21. in 23. t. m. Danes popoldne odide naša delegacija za razmejitve na Krk, da se določijo modalitete izročitve z italijansko delegacijo.

— d Split, 18. aprila. Danes odide od tukaj naša vojska na Hvar, Vis, Mljet in Korčulo. Snoči se je vojska vkrcala na parnike ter jo je spremljala godba in mnogobrojno občinstvo, ki je manifestiralo. Parniki so vsi okrašeni z zastavami.

KONFERENCA V PORTO ROSE.

— Pariz, 18. aprila. »Journal des Débats« poroča iz Rima, da bo konferenca Avstrijo nasledujočih držav sklicana v Portoroše najbrž že na dan 30. aprila.

PROTESTI ZARADI ITALIJANSKEGA TERORJA V ISTRI.

— Split, 17. aprila. Jugoslovenska čitalnica in Sokol sta poslala predsedniku ministrskega sveta Pašiču in predsedniku konstituante dr. Ribarju brzojavke z energičnim protestom proti italijanskemu terorju na zasedenem ozemlju, zlasti v Istri. — Pod plaščem lažnjivega patriotizma se vrše najgroznejša nasilstva nad našimi brati, katere odbijajo in jim palijo sela. Pričaku jemo od vlade energičnih korakov na pristojnem mestu, da se prične postopati z našimi brati kakor se spodobi evropski civilizaciji in primerno času, v katerem živimo.

ANTANTNA KONFERENCA PROTI NEMČIJI.

— d Berlin, 18. aprila. »East Europe« javlja iz Pariza: Tukajšnji listi poročajo, da se bo vršila prihodnja mednarodna konferenca, na kateri se bo predvsem razpravljalo vprašanje reparacij in Gorenje Šlezije z ozirom na težavni položaj Anglije, v Londonu. Ker novi nemški predlogi ne vsebujejo tega, kar bi se moglo po pravici zahtevati, se bodo ukrenile za izvedbo antantnih zahtev stroge odredbe.

»Chicago Tribune« priobčuje vest, da se bo prihodnja konferenca vršila 15. maja v Ostendu. Ker se prisilne odredbe zoper Nemčijo izvedejo prvi teden meseca maja, obstoja prepričanje, da bo Nemčija spriči gotovih dejstev voljnijejsh stavi resnejše predloge.

AMERIKA IN VERSAILLESKA MIROVNA POGODBA.

— d Pariz, 17. aprila. Kakor poroča »Matine« iz Washingtona, so oficialni in senatni krogi mnenja, da bo ameriška vlada sprejela oziroma zavrgla nastopne dele versailleske pogodbe. Prvi del, ki se tiče

pogodbe zveze narodov, bo odklonila. Drugi del, ki se tiče meja Nemčije, je za Ameriko sprejemljiv. Tretji del, ki se tiče političnih določb o Belgiji, Luksemburgu, saarskem ozemlju, Alzacije-Lorene, Avstriji, Češkoslovaške, Poljske, Gdanskega, Memla, Slezviga in Helgolanda je za Ameriko nesprejemljiv, ker Zedinjene države niso niti posredno niti neposredno pri tem interesirane. Pri četrtem delu o nemških kolonijah bo treba mnogo gojbrojnih pridržkov, zlasti v vprašanju otoka Yapa in šantunga. Peti in šesti del o vojaškem vprašanju bosta sprejeta, kakor tudi sedmi del, ki vsebuje sankcije, in osmi, ki se tiče obnove. Deveti in deseti del, ki vsebujeta finančne in gospodarske pogoje, sta pod gotovimi pridržki sprejemljiva, prav tako enajsti in dvanajsti o zrakovplovstvu, lukah, prekopih in železnicah. Trinajsti del, ki se tiče mednarodnega delovnega urada, se popolnoma zavrača, dočim se sprejmeta zadnja dva dela, ki obsegata jamstva, med njimi zasedbo levega renskega brega. Vlada Zedinjenih držav bo v tej obliki predlagala sedanu ratifikacijo versailleske mirovne pogodbe.

MANIFESTACIJE ZA ZDRUŽITEV Z NEMČIJO.

— d Berlin, 18. aprila. Včeraj so se vršile po vsej Nemčiji manifestacije, ki so jih priredili v Nemčiji živeči Tirolci in Avstrijci za nameravano ljudsko glasovanje na Tirolskem in za priključitev k Nemčiji.

NEMŠKI PREDLOGI GLEDRE REPARACIJ.

— d Beograd, 18. aprila. Presbiro javlja iz Pariza: Listi poročajo, da bo Nemčija preko Zedinjenih držav predložila zaveznikom nastopne nove reparacijske predloge: Vzpostavitev razrušenih francoskih krajev naj se izvrši z nemškimi delavci in z nemškim materialom. Nemčija je pripravljena plačati Franciji kompenzacijo za to, kar se pri tem uporabi francoski delavci in francoski material. Nemčija bo plačala svoje obveznosti z mednarodnim posojilom. Ravatelj štirih velikih bank Severne Amerike so se že sporazumeli, da dajo Nemčiji to posojilo.

NEMŠKI KOMUNISTI POZIVAJO NA OFENZIVO.

— d Nauen, 18. aprila. Kakor javlja »Ruhrzeitung«, pozivlje okrožni odbor komunistične stranke ves poreski in westfalski proletarijat, naj začne novo revolucionarno ofenzivo.

FRANCOSKA NOTA BAVARSKIM.

— d Dunaj, 18. aprila. Kakor doznava »Wiener Allgemeine Zeitung« iz avtentičnega vira, je francoska vlada poslala bavarski vladi noto, kjer protestira proti rovanju Bavarske na Tirolskem. V noti se izjavlja, da je Bavarska v dveh točkah kršila versaillesko mirovno pogodbo. Bavarska ni izpolnila obveznosti, da se od nemške strani ne bo agitiralo proti neodvisnosti Avstrije in da se ne bo ničesar podvezlo proti integriteti Avstrije, ker bi ljudsko glasovanje na Tirolskem moglo imeti za posledico odcepitve dežele od Avstrije. Francoska vlada kot eden izmed porokov za integriteto in neodvisnost Avstrije zaradi tega kar najodločneje je protestira proti postopanju Bavarske ter opozarja bavarsko vlado na posledice tega postopanja.

NEUTRALCI ZA NEMČIJO.

— d Rim, 19. aprila. Iz Berlina javljajo, da nameravajo nevtralne države doseči posredovanje Amerike med Nemčijo in zavezniki v vprašanju reparacij, ker je to v interesu evropskega mira.

FRANCIJA NE MOBILIZIRA.

— d Pariz, 18. aprila. Nasproti vestem, da sta bila letnika 1918 in 1919 vpoklicana k orožnim vajam in da je ta odredba v zvezi z eventualno mobilizacijo, ki bi se odredila za izvršitev sankcij dne 1. maja, se izjavlja v vojnem ministertvu, da se ni odredil noben vpoklic iz kateregakoli vzroka.

K RUDARSKI STAVKI V ANGLIJI.

— d London, 18. aprila. Kralj je odredil omejitve v kraljevem gospodarstvu, dokler bo trajala stavka rudarjev.

— d London, 18. aprila. Za od dajo premoga so odredene nadaljne omejitve. Omejil se bo tudi železniški promet.

POLOŽAJ V ANGLIJI SE IZBOLJŠUJE.

— d Nauen, 18. aprila. Po vestih iz Londona, se je položaj na Angleškem obrnil na bolje, ker bo vlada v kratkem ustavila delno mobilizacijo in zbiranje dobrovoljcev.

GRŠKO TURŠKA VOJNA.

— d Atene, 18. aprila. Vojno poročilo z dne 15. t. m.: Severna skupina: Dne 14. aprila so bili sovražni napadi na naše tri divizije uspešno odbiti. — Južna skupina: Sovražni napadi na naše postojanke severno od Tulubunarja. Po enournem boju je bil sovražnik odbit. Zavržen je bil tudi drugi napad. Dne 15. aprila zjutraj se je ponovil napad na Tulubunar. — Vojno poročilo z dne 17. aprila. Njeni luti napadi na črti Banaz-Tulubunar so bili odbiti z velikimi izgubami za sovražnika. Izjalovila sta se tudi dva nadaljnja sovražna napada na drugih krajih.

GRŠKA ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

— d Atene, 18. aprila. Na grškem ženskem kongresu sta se ministrski predsednik Gunaris in

predsednik zborniške komisije za revizijo ustave izjavila za to, naj se dajo ženskam politične pravice. Voditelj konservativne stranke Stratos je izjavil, da bo njegova stranka nastopila za žensko volilno pravico.

ZAHTEVE RUSKIH KMETOV.

— Pariz, 18. aprila. Moskvska »Izvestja« poročajo o težkem kmečkem gibanju, ki se širi po guberniji Saratovski, Tombojski in Orelski. Uporniki zahtevajo vzpostavitev osebnih lastnin in denacionalizacijo industrije. Zahtevajo poleg raznih rivendikacij tudi sklicanje konstituant. Ljening je v moskovskem sovetu imenovan vlade kategorično zavrnil zahtevo po denacionalizaciji industrije, izjavljajoč, da je vlada nikdar več ne izroči tujcem v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. aprila 1921.

— Regent Aleksander posesti poloti Slovenijo. Iz Beograda poročajo: Regent Aleksander obišče spomladni Makedonijo in novo osvojen kraj v Dalmaciji, nato pa posesti Slovenijo, Hrvaško in Vojvodino. V Sloveniji ostane del časa. Ze v nekaj dneh bo izgotovljen spored za regentovo potovanje. V Slovenijo pride regent najbrže meseca avgusta.

— Vseučiliški zakon. Komisija za izdelavo enotnega zakona za vsa tri jugoslovenska vseučilišča se je sestala pod predsedstvom univ. prof. Bogdana Gavriloviča 4. t. m. in je delala vzdržema do 16. aprila 1921. Od Slovencev so se udeležili rektor Zupančič, prof. Dolenc, Gavasi, Grivec in Serko. Debate so bile temeljite, a vsi sklepi komisije popolnoma soglasni. Instituti rektorsko veče in zajedniško fakultetsko veče, pa izmenjevanje profesorjev jamčijo za edinstvenost univerzitetnega obrata. Najvišja upravna oblast bo po tem predlogu univerzitetni svet. Avtonomija univerzitet je kar najbolj zaščiten. Rektor se izbira na 2 leti. Ze prvi načrt zakona je vzbudil v inozemstvu pozornost. Minister prosvete Pribežević si zagotovi trajen spomin v Jugoslaviji ko spravi ta zakon pod krov, ker bo za edinstvo vseh treh plemen našega naroda; za našo prosveto velpomembem korak za boljše dobo.

— Iz seje deželne vlade z dne 18. aprila t. l. Mestni občini ljubljanski se dovoli, da si sme za pravo in razširjanje mestnih podjetij, t. j. klavnice, elektrarne, plinarne, za izpolnitev cestne elektrifike ne železnice, za ustanovitev mestne ledarne, za ureditev obrežij Ljubljani, dalje za popravilo mestnih cest in ulic ter trotoarjev, za tlakovanje javnih trgov in ulic in za izpolnitev mestne kanalizacije najeti posojilo do najvišjega zneska 20 milijonov kron proti 50 do 70letni amortizaciji in proti najugodnejšemu obrestovanju. Sklep občinskega sveta ljubljanskega z dne 15. februarja t. l. da naj se počenši s 1. januarjem 1921 pobira v okolišju mesta Ljubljana 100 odstotna zvišana dotedanja gostščina, se ne potrdi. Dosedanja gostščina ostane v veljavi še do konca aprila 1922. — Sprejmeta se organizacijska statuta za zbor policijskih dektektivov in za varnostno stražo. Statuta se predložita v odobrenje ministrstvu notranjih del.

— Za zgradbo železnice. Na seji ministrskega sveta dne 17. t. m. se je sklenilo, da dobi ministrstvo za promet od Narodne banke 250 milijonov dinarjev kredita za gradbo železniških prog Kočevje - Ogulin, Prekmurje - Maribor, Niš - Knjaževac in Užice - Vardiste. Statut Narodne banke Srbov, Hrvatov in Slovencev je že odobren in naredba o prometnem kapitalu že podpisana. Sklenilo se je tudi, da se srbski zakon o javni varnosti raztegne tudi na Bosno.

— Proti izživačem in hujskačem. Ker se v zadnjem času v javnosti, posebno pa v javnih lokalih, gostinlah in kavarnah, množe slučaj protidržavnega hujskanja, je deželna vlada zaukazala ljubljanskemu policijskemu ravnanstvu, da proti takim izživačem in hujskačem nastopa z največjo strogošjo. Policijsko ravnanstvo ima pravico, da te elemente kaznuje v svojem delokrogu in so zadevne policijske kazni zelo visoko določene, denarne kazni celo do višini 20.000 K.

— Volilno gibanje po deželi. V listih SLS se bobna dan na dan v svet, da je neštevilno občin vložilo zgolj liste s pripadniki SLS. Zaeno se porogljivo poudarja debelo neresnico, da SKS v mnogih občinah še svoje liste ni predložila, ker še dovoljno mož za listo ni imela na razpolago. S takimi neresničnimi vestmi se hoče pač namenoma varati javnost. Zato nikakor ne bo odveč, ako ugotovimo sledeča dejstva iz političnega okra-

ja ljubljanske okolice. V tem okraju so bile v treh občinah vložene liste z golj od strani SKS. V treh drugih občinah je bila vložena lista, ki je plod kompromisov. Edino v eni sami občini celega okraja je bila vložena samo lista s kandidati pripadajočimi k SLS. Mislimo, da ti podatki, ki so zanesljivi, dovolj jasno dokazujejo, s kako motnimi sredstvi skuša SLS rešiti svojo potapljačo ladjo. Seveda so izvestilci, ki zalagajo časopise SLS, navadno duhovniki, katerim je hčerka božja, resnica do cela nepoznana.

— S Kitajskega je včeraj prišel g. Fran Hostnik, ravnatelj kitajske pošte v Soochowu, kamniški rojak. V domovini ostane iz zdravstvenih ozirov do konca leta. Iz Soochowa se je vozil polnih šest tednov. Kakor je nam g. ravnatelj pripovedoval, so mu italijanske oblasti v Postojni delale velike neprilike.

— Tečaj za srbohrvaščino. Na šoli pri sv. Jakobu se vrši vsak ponedeljek in petek ob 8. tečaj za srbohrvaščino. Poleg literature se goji tudi konverzacija. S prihodnjim petkom prične g. predavateljica s ciklusom srbskih narodnih pripovedi. Obile udeležbe in znanja prosa odbor Kola Jugoslov. Sester.

— Izjava. Prejeli smo in objavljamo: Pri predstavi »Tosce« dne 16. t. m. je bil izročen pevcu g. Kovaču L. venec baje v imenu ljublj. akad. omladine. Vsa podpisana društva izjavljajo, da niso v to nikogar pooblastila. Ugotovili smo pa sledeče: venec je naročil pri cvetličarju Bajtu baje neki gojenec Obrtne šole, ki ga je tudi poslal v opero. Društvo slušateljev filozofske fakultete, Akad. društvo jugosl. tehnikov, Društvo slušateljev juridične fakultete, Društvo slušateljev medicinske fakultete, Udruženje jugosl. akad. Omladine iz Primorja, Jugosl. napr. akad. društvo »Jadrana«, Jugosl. katol. akad. društvo »Danica« in »Zarja«, Akd. društvo »Vstajenje«, Akad. soc. ped. krožek.

— Veliki snežni zameti na Goreniskem. Z Jesenic nam javljajo, da so nastali na Goreniskem veliki snežni zameti. Na prostem polju je padlo snega do 57 cm in ponekod, zlasti okoli Kranjske gore celo 70 cm. Težki sneg bo napravil drevju velikansko škodo.

— Prodajalec žganja v pojasnilo. Deželna vlada za Slovenijo, je dne 5. t. m. razveljavila naredbo št. 198 z dne 5. maja 1920, glasom katere je bilo splošno prepovedano točenje in prodajanje žganih opojnih pijač. V veljavi pa je še vedno naredba ministra za notranje zadeve z dne 15. novembra 1919, št. 752, katere člen I. se glasi: »Po navratističih, gostinlah, kavarnah, žganjetočih in v vseh drugih prodajalnicah alkoholnih pijač in podobnih lokalih je prepovedano točiti in prodajati od sobote ob 6. uri zvečer do ponedeljka ob 11. uri dopoldne žgane pijače: žganje, liker, rum, konjak itd.« Toliko v vednost interesentom, ki bi v slučaju prestopka te naredbe lahko zapadli v kazen od 100 K do 1000 K oziroma tudi v izgubo koncesije.

— Vozniki. Mestni stavbni urad potrebuje večje število voznikov za dovažanje gramoza; plača 150 K dnevno. Oglasiti se je v jutro ob 7. uri pred magistratom. Vozovi morajo imeti truge sami.

— Celjski mestni svet se imel 17. t. m. sejo, na kateri je bilo odklonjenih več prošelj Nemcev, ki niso našli državljan, pa so prosili za sprejem v domovinsko zvezo. Na plačarino se uvede 200% občinska doliada. Najemnina v mestnih hišah se poviša s 1. majem za 33%. Preostanek svote, namenjene za prihod regenta, v znesku 2435 K, se določi za mestne reeve.

— Zborovanje gostilničarjev v Celju se vrši v nedeljo, 24. t. m. v hotelu »Balkan«. Razpravljalo se bo o stanovskih vprašanjih in ustanovitvi zveze gostilniških združenj na Stajerskem.

— Državno policijo v Murski Soboti bodo v kratkem zamenjali orožniki.

— Kje je Adolf Ravnikar? Svoječasno smo javili, da kako zasmeten

način je izginil uradnik zavarovalne banke »Slavija«. G. Adolf Ravnikar, sin finančne sluge. Ravnikar je bil v neki družbi na Fužinah v Kaliskovi gostilni. Proti večeru je odhajal v smeri proti Ljubljani. Patrujujoči orožnik ga je spravil od brega Ljubljaniice. Pustil ga je potem na nekem mestu da bi se prespal. Ravnikarja pa še do danes niso mogli izslediti. Nekaj učenec Blaž Franc iz Most je pozneje našel klobuk, kakor je bil opisan v časopisu. Družina Ravnikarjeva je spoznala ta klobuk za lastnino pogrešanega sina.

— Stanovnjaška mizerija v Mariboru. Iz Maribora poročajo: Kakor že poročano, je odpravila Gospodarska banka v hiši nasproti frančiškanski cerkvi 13 strankam. 21. t. m. se vrši tozadevna pravica, ker stranke odpravile niso hotele vzeti na znanje. Danes pa je odpravdal tudi lastnik »Križevca« dvora »Jugoslovenski Lloyd« v teh hišah bivajočim strankam stanovanje in sicer tako, da morajo že 1. maja, odnosno 1. junija izprazniti stanovanja. V tej hiši je 15 strank, tako da je vsega skupaj 28 strank na cesti.

— Razburilivi prizori v mariborski »Veliki kavarni«. Iz Maribora poročajo: V nedeljo zvečer je igral v »Veliki kavarni« znani Kubičkov orkester znane komade iz nemških oper, kar je navzročilo Nemce tako navdušilo, da so pričeli peti in živahno ploskati. Slovenski posetniki kavarnu so protestirali in pričeli žvižgati. Nastal je velik hrup. Naenkrat se je dvignil neki slovenski gost iz Ljubljane ter zahteval v imenu jugoslovenske javnosti, da se godba takoj ustavi. Nekateri so razumeli, da je dotični gospod ustavil godbo v imenu vlade in nastala je prava panika. Godba je zaigrala še par slovenskih koračnic, kavarna pa je bila v par trenutkih prazna.

— Zanimiva razprava. Iz Maribora poročajo: Kakor smo že svoječase objavili je odpravila dvorja Roza Kramaršič s pomočjo svojega ljubimega brivca Apačnika in babice Marije Vele človeški plod. Otroka, ki je prišel živ na svet so polili s špiritom in zažgali. Pri današnjem razpravi je bila mati Roza Kramaršič, ki je znana kot notor. alkoholistka, oproščena, brivec Apačnik je bil obsojen na 4 mesece, babica Marija Vele pa na eno leto težke ječe.

— Prijeti vlomilci. Iz Maribora poročajo: Kakor smo že v soboto poročali, so vlomili tatovi v Worschevotv trgovino in odnesli raznega blaga za precejšnjo vsoto. Trgovca Worsche je razpisal za prijete vlomilcev nagrado 10.000 K, ker je imelo za posledico, da je neki gost v gostilni, kjer je slišal tri sumljive elemente se razgovarjati o razdelitvi plena, dal dotičnike aretirati.

— Radi tajne prostitucije je mariborska policija izgnala iz države kontoristino Julijano Pušnik in natakario Stefanio Špegljč, obe iz Gradca.

— Morilec pokojnega Kreka. Pred kratkim smo obširneje poročali o umoru, ki ga je iz zasede zagrešil nad kmetom Kreckom neki Alič iz Ločnice. Danes nam je temu poročilu le pristaviti, da je Aličeva hiša edina v Ločnici, da prisega še slepo na načela SLS. Morebiti je to neprijetno dejstvo vzrok, da go tovo časopise nič ne piše o tem grdem zavrnatnem umoru. Seveda nima to časopise nobene žal besede za ta umor. Zakaj, je vsakomur jasno. Volitve so na dnevnem redu in zato se je treba krivično zagnati v Sokolstvo, treba je zato krivično blatiti one razumne kmete, ki so se otresli klerikalnega jarma. Pri tej priliki naj samo pribijemo, s kako strastjo je to časopise razblinjevalo nek uboj, ki se je dogo dil na Dobrovi. Tedaj ni našlo dovolj krvavih in ostrih besedi za ta obžalovanja vredni dogodek. In danes! O zavratnem umoru kmeta Kreka molči, ker je morilec iz dičnih vrst SLS. Tudi značilen pojav za moralno, ki vlada v tej stranki.

— Nesreča. Nek mlad kolesar je pridrvel po Križevniški ulici in tam na tla podrl delavko v Reichovi tovarni Marjio Grmek ravno v trenutku, ko je hotela z otrokom v naročju preko ulice oditi v bližnjo hišo. Grmekova je močno poškodovana na kolenu in so jo morali prepeljati v javno bolnico.

— Ubežni veržnik. Deželno sodišče je izročilo 29 let starega Štefana Pertota, ki se je bavil posebno s tihoptapstvom zlatega in srebrnega denarja, glavnemu carinskemu uradu, da proti njemu postopa zaradi tihoptanstva. Med eskorto pa je pobegnil carinskemu organu.

— Vlom v barako. V barako branjeveke Ane Škrbec na Tržaški cesti št. 5 je bilo vlomileno in odneseno več sit in drugih predmetov suhe robe. Škoda 300 K.

— Tatvina obleke. Delavcu Antonu Koprivcu v Rožni dolini je neznan tat odnesel mnogo perila in razne obleke v vrednosti 3500 K.

— Tatvina na Dobrovi. K posestniku Josipu Babniku na Dobrovi je prišel neznan človek in se mu ponudil v službo. Čez nekaj dni pa je izginil in Babniku odnesel iz zaprte omarice 3600 K gotovine in 500 K vredne čevlje. Tat jo je popihal v smeri proti Šiški.

— Požarni gozd. Gozd v »Stenah« pri Litiji je nekaj dni pred deževjem deloma uničil požar. Požarnih je več oravov gozda. Dva posestnika imata 10.000 K škode.

— Poroka. G. Janko Kuhar, uradnik papirnice z Vevčah, se je po

ročil z gđno. Beti Stajer, učiteljico pri D. M. v Polju.

— Umrl je v Ivanjkoveh bivši poštar, posestnik in trgovec g. Leopold Petovar, dolgoletni član okrajnega zastopa, župan, ustanovitelj okrajne poštoilnice v Ormožu itd., v 72. letu svoje starosti. N. v. m. p.!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Ilija, Don Pietro Caruso. Red A. Torek, 19. aprila: Zaprt. Sreda, 20. aprila: Borba. Red A. Cetrtek, 21. aprila: Školjka. Po znižanih cenah. Izven.

Opera.

Torek, 19. aprila: Thais. Red B. Sreda, 20. aprila: Zlatorog. Red E. Cetrtek, 21. aprila: Zaprt. — Snojčni koncert »Ljublj. Zvona« je prinesel izključno skladbe Emila Adamiča za moški, ženski in mešani zbor ter za solista - basista. Večina je napisana v izrazito narodnem duhu in narod. obliki, par jih je takih, da bi jih poslušalec smatral za popolnoma narodne. Samospev »Nocoj je pa svetla noč začenja čisto z melodijo znane pesmi skoraj istega besedila ter se razplete tako po naše, preprosto, a nežno čustveno, da kar nič ne dvomimo: v par mesecih bo prepevala to divno pesmico že vsa Slovenija. Gosp. Jos. Križaj jo je moral zapeti trikrat zapored, kar dokazuje, da je bila pesem zajeta poslušalcem iz srca. Isto popularnost si pridobe pesmice »Ne maram tebe (zla-

eti, če je skladatelj priredil le za moški zbor). »Vanč zelenka jašec in »Fantovskac. Vse so naravnost elektrizirale ter izzvale navdušeno ploskanje. Tako je dobil Adamičev »Vasovalec« več dobrih tovarišev, ki ne bodo manjkali poslej na koncertih nobenega boljše zhora. Humornost, temperament in pristna narodna melodika jamčijo tem Adamičevim skladbam dolgo življenje. Tudi zenska zborova dvospeva bosta dobrodošli, nežni, zelo prijetni koncertni točki. »Mlad junak« z nekoliko čudnim zaključkom je že znan ter je snodi zopet uspel: »Svatba na poljanec koračnicega značaja in prešerno napitniška so je snodi izjavila znova bravurozno ob četveročnem spremljanju na klavirju. Kanon »Večere« se zli dolgovozen ob trikratnem ponavljanju iste kitice, a je simpatična redkost v naši zborovski literaturi itd. Veliko zanimanje so zbujali samospeti, ki jih je izvajal g. operni basist Križaj, dve s ruskim, tri s slovenskim besedilom, ob spremljanju na klavirju. »Pesem nočnega čuvajca in zlasti »Nocoj« sta ugajali prav posebno. Vobčo je bilo občinstvo izredno zadovoljno ter je izražalo iskreno radost nad prisrčnimi, narodno zvenečimi skladbami vedno znova. Koncerta so se vdeležili ga. dež. predsednik, nekateri poverjeniki, visoki častniki in drugi odlični člani naše družbe. Vžle opetovani opozoritvi na ta prelepi koncert pa bi bila udeležba lahko dosti večja. Vrlji g. pevovodja Prelovec in g. kapelnik Brezovšek sta dobila venec s trakov. V cellem: Snodi je bil lep večer! —t—

Najnovejša poročila.

PLENARNA SEJA KONSTITUANTE.

— d Beograd, 18. aprila. Popoldanska seja. Besedo je dobil dr. Edo Lukinič (demokrat), ki je izjavil: Ako se objektivno presodi vsak posamezni govor in vsi oni razlogi, ki so se navajali proti ustavi, se vidi, da so ugovori tako malenkostni, da niti v najmanjši meri ne morejo opravičiti izjave govornikov, da bodo glasovali proti tej ustavi. Na pripombo poslanca Etbina Kristana, da v tej ustavi še ni rešeno vprašanje socialne pravice in da se državljanom ne daje samoupravne pravice, pravi, da g. Kristan pri tem pozablja, da je čl. 138 en del prehodnih naredb. Nobene države ni, ki bi ne imela odredbe, da se država sme braniti, ako nastopi za njo nevarnost. Najboljši dokaz za to je boljševiška Rusija. Na pripombo g. Gjonovića, da je večina našega naroda za republiko, izjavlja, da so demokraciji demokraciji namu nasprotna razpoloženja. Naš narod zahteva le hoče kraja in monarhijo. Naš narod vidi v kralju Petru in njegovem sinu prestolonasledniku Aleksandru osvoboditelja in za to spoštuje in hoče, da naj bo kralj. O govoru dr. Korošca pravi, da temelji na posebnem mišljenju jugoslovenskega kluba, podanem o načrtu. Smatra, da je najzanimivejši del iz govora dr. Korošca njegova zahteva glede teritorialne razdelitve naše države, zato, da se podaljša kontinuiteta našega kulturnega, gospodarskega in političnega življenja. Ako so take razlike v narodu, le naša sveta dolžnost, da boljši del živimo našim bratom Srbijancem, ki so žrtvovali morje krvi in nam prinesli svobodo. (Živahno odobravanje.) Glede majorizacije veli: Ako sta dr. Korošec in dr. Šurmin za edinstvo, kakor sta izjavila, potem ni nevarnosti za majorizacijo. Govorec o paktu med strankami parlamentarne zaednice v začasnem narodnem predstavništvu sklepa, da sta jugoslovenski in narodni klub Janus z dvema glavama. Kadar sta v vladi, sta za ureditev po demokratiških principih, kadar pa sta v opoziciji, smatrate, da se mora država urediti na federativni podlagi in da se mora dati avtonomija. Glede separatizma veli, da obstaja v zahtevi oddvojenega mišljenja, da se namreč izvede delegacija zakonodajne oblasti v pokrajinah. Iz raznih nazorov o pokrajinski avtonomiji izjavi, da bi centralna uprava vodila državne posle, kljub temu pa ne bi niti smela niti mogla ne premeistiti, ne opustiti uradnikov brez sporazuma s predsednikom pokrajinske vlade. Kar je rekel g. dr. Korošec, je absurdum.

Potem izjavi dr. Lukinič, da je v verskih vprašanjih tolerantan in da je boljši katolik kakor g. Kerubim Segvič. Rekel je: Doktor bo Sv. oče Italijan ml pa Jugosloveni, se bo morala vršiti kontrola nad zvezno klera s papežem. (V centru odobravanje.) Glede kancelarpara grafa veli, da je za cerkev bolje, da se v njo ne vmešava nič posvetnega in da vera ostane vera. Ako hočete privilegij, da kot služabniki Kristusu s stolo na roki vršite v cerkvi politične akte, potem je treba s kancelarpara grafom stopiti vam na vrat (Burno ploskanje v centru.) Tretji razlog pa je agitacija Stefana Radića s parolo: »Narod, mi hočemo republiko! Narod je mislil, da v republiko ne bo uradnikov, volakov, financarjev in orožnikov ter tudi ne davkov. Radič noče biti v mejah kraljevine SHS, temveč da bi bila kmetijska republika v mejah internacionalne Jugoslavije, ter je trdil, da spadalo vanjo tudi Bolgari. Seja se nadaljuje jutri ob 9.

OSTAVKA STOJANA PROTICA

— Beograd, 19. aprila. Verifikacijski odslek je sprejel ostavko g. Stojana Protica. Ko bo poročeno tiskano, se bo ostavka g. Protica predložila ustavotvorni skupščini v odobrenje.

OSVOBODITEV OTOKA KRKA.

— d Zagreb, 18. aprila. Snodi so odpotovali na otok Krk delegati naše vlade in armije ter se bodo pridružili komisiji za razmejitve na Krku.

NEMŠKA ABSTINENCA V

CEHOSLOV. PARLAMENTU.

— Praga, 19. aprila. Izid sedanjne parlamentarne krize je še vedno nejasen. Narodna skupščina, ki bi morala biti sklicana koncem aprila, je odgodena do 19. maja. Po izjavi nekega nemškega voditelja odklanjajo Nemci pri sedanjih razmerah vsako pozitivno delo za rešitev parlamentarne krize. Neki vodja nemške opozicije pa je izjavil, da bodo nemški poslanci v slučaju ako se pridruži čehoslovaška sankcijam proti Nemčiji, definitivno zapustili parlament.

DEMONSTRACIJE NEMŠKIH DIJAKOV V PRAGI.

— Praga, 19. aprila. Na tukajšnjem nemškem vseučilišču je prišlo do incidenta med profesorjem dr. Ehrenfeldom in nemškimi radikalnimi dijaki. Dr. Ehrenfeld je svoječase v nekem predavanju omeil, da morajo biti čehoslovaški Nemci hvaležni, ker so priključili veliki, po napredku strmeči slovanski državi. Ko je prišel dr. Ehrenfeld na univerzo, kjer je hotel začeti svoja predavanja, je 300 nemških radikalnih dijakov zahtevalo od njega pojasnilo radi omejenen njegove izjave. Ker je profesor to odklonil, so nemški radikalni dijaki zapustili dvorano in dr. Ehrenfeld je nato predaval pred nemškimi svobodomiselnimi in soc. demokratiškimi dijaki.

POZAR V ŠKODOVI TOVARNI.

— Plzen, 19. aprila. V skladiščih tvrde škoda je nastal velik požar, ki je uničil velike množice olja, petroleja, bencina in drugih gorilnih snovi.

Društvene vesti.

— Člani društva certifikatistov se vabijo na javno sejo, ki se vrši v sredo 20. aprila t. l. ob 19. uri v prostorih gostilne pri Mraku, Rimska cesta. Dnevni red: 1.) Občni zbor Osrednje zveze. 2.) Služajnosti.

Gospodarske vesti.

— g Oddaja na nemški uvoz v Romuniji. Iz Bukarešte poročajo: Ministrski svet je sklenil predložiti zakon, ki predvideva 50% oddajo na nemški uvoz.

Borze.

— d Zagreb, 18. aprila. Devize: Berolin 227—227,50, Novi Jork (ček) 141 do 141, Praga 195—197, Švica 2460 do 2485, Dunaj 22.40—22.43. Valute: Dolari 188.50—189, avstrijske krone 23.50 do 24, carski rublji 80—83, čehoslovaške krone 191—0, napoleonidori 473 do 480, nemške marke 223—224, romunski lepi 212—213, italijanske lire 620—635, turške lire 500—0.

— d Curih, 18. aprila. Berolin 9.30, Holandija 200.80, Novi Jork 577.50, London 22.75, Pariz 41.35, Milan 26.70, Bruselj 42.65, Kodanj 104, Stockholm 136.50, Kristijanija 92.50, Madrid 80.50, Buenos Aires 190, Praga 8.05, Varšava 0.71, Zagreb 4.074, Budimpešta 2.12, Bukarešta 9.20, Dunaj 1.70, avstrijske krone 0.98.

Listinica uredništva.

— Listinica upravnistva. Cenjena rodb. Logar, ki je darovala znesek 140 kron za revno dijake, naj se izvoli oglasti v našem upravnistvu.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Sprejme se več raznašalcev Slovenskega Naroda

Poljubno množino prima splitskega portland cementa.

v vrečah se dobi pri tvrdki MIHAEL OMAHEN, Višnja gora. — Pri vagonem odjemu je cena 215 K za 100 kg franko vagon Ljubljana. 2701

Bakula in trstje za strope in stene

izdelujem v svoji nanovo ustanovljeni tovarni z najmodernejšimi stroji na električni obrat. V zalogi pa imam tudi po najnižjih cenah parketne deščice in strešno lepenko

I. jugoslovanske tvornice „BAKULA“
Josip Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Tel. inturb. 513.

NOTTER i DRUG Zagreb,

stručna trgovina uredskog namještaja, blagajna, pisanih strojeva i svih potrebitina, preporuča svoje bogato skladište stolaca i fotelja kao i ostale proizvode iz savijenog drveta uz vrlo povoljne cijene, na malo i veliko. Nalazi se privremeno u skladištu Ilica 21. Telefon 9—27.

NOTTER i DRUG Zagreb,

nalazi se privremeno u sklad št. Ilica 21. Tel. 9—27. — Preporuča: Kontinental pisane strojeve i sve potrebitine. — Blagajno sigurne proti vatri i provall u svim veličinama. Str. jeve za umnoževanje sviju sustava za pripadajoćim priborom, kao i sve ostale ureidske potrebitine. — Uz najumjereneje cijene.

Išče se knjigovodja

za lesno industrijo v Sloveniji, ki je od stroke in dober kalkulator ter zna pisati na stroju, stan in natura, razsvetljava in kurjava, plača po pogodbi in sposobnosti. Nastop službe okoli 1. julija t.l. Ponudbe z opisom službe in referenc na upravo tega lista pod št. LESNI KNJIGOVODJA III.-2690. 2690

Zahvala.

Vsem, ki so mi ob težki izgubi moje iskreno ljubljene soproge, gospe

Marije Rus roj. Kadivec

izkazali odkrito sočutje, izrekam najpresrečnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem gosp. postajenačelniku Keržarju, gospodinu in gospem: Grmek, Jelenc, Uršič, Bogatec; dalje svojim stanovskim tovarišem iz Ljubljane za darovano krasno cvetje in tako ogromno udeležbo pri pogrebu.

Vsak dokaz sočutja mi je v veliko tolažilo v moji osamelosti.

GROSUPLJE, 17. aprila 1921.

Ivan Rus, strojnik drž. žel.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštne čekovnega urada. Pazite, da boste naznanili pošiljateljju **natadni znesek**, ki ste ga sprejeli, in dan, ko vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po pošlah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po ofcilni preiskavi pošiljateljji prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zupet kakšni dar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da pripravijo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

32 Cortlandt Street New York, N. Y.

Vse surovine za kemično industrijo ter

olja, oljni gudrun, vazelino, gorski vosek, trdo smolo, parafin, barvila (v vodi in mašči topljiva), prstene barve, steklenice, lesene škatle, sadro (Gips) iz zaoge Graz ali Maribor dobavlja **Chemische Produkten-Industrie** Leber, Graz. Telefon: 4249. 2701

Posestvo v Leitersbergu

15 minut od Maribora, 2 hiši: prva s 3 in druga 2 sobama, 2 orala nji, 4 sadnega vrta in 3 vinograde, vinska posoda in 3 krave za 110 00 din. sadi izselitve takoj prodaja in lahko prevzame. Pismeno na anončni zavod **Salzer št. 110, Maribor.** 2733

St. 173. 2731

Prodaja lesa.

Iz gozdov mesta Kočevje s pov. benin potom prodaja 1577 jelk v dopsnem premeru od 40 cm naprej, dalje od lanskega sekanja še stoeih 300 do 400 bukve in pri sekanju poškodovana debila. Pismene ponudbe je do 3. maja 1921 vložiti pri tukašnjem uradu. Zavezoje je po ožiti znesek 5000 K ali v gotovini ali v pupilarno varnih vrednotinah. Pogoj se lahko med uradnimi urami v pogledajo pri tukašnjem urami ali pa proti položbi 20 K debe popisi. **Mestni urad Kočevje,** dne 16. aprila 1921.

2731

Odda se trgovina

z mešanim blagom. Kje, pove uprav. Slov. Naroda. 2640

Bukovih pragov

260 x 28 x 15 se kupi večja množina. Ponudbe z zadnjo ceno na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Pragi 2696“. 2690

Gostilno

v najem ali na račun vzajem tej. Kdo, pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2745

Knjigovodja,

bilancist, ameriko-nsko in dvojni, slovensko, srbo-hrvaško in nemško, išče mesto. Ponudbe se prosijo na uprav. Slov. Naroda na naslov „Bilancist 2745“. 2745

Bencin lahki petrolej

rafinirani in olje za **DISELOVE MOTORJE** kakor **La tovarna mast, kolomaz Ltd. Komet, d. z o. z. Ljubljana.** Dusanaka cesta 33. 2732

Z spremljevalca transportov

zanesljiva in izkušena, prevzemata spremljanje za inozemstvo po ugodnih pogojih. Dopisi na **Anton Bernhart,** Graz, Ungergasse 11. 2732

Postnina se s 1. majem zviša; naročite si pravočasno

vanilin-sladozor

pečivni prašek, čaj, želez in zavrtkih in v vrečah po 25 gr. Cene snižane. **Adria-izdelki, Ljubljana.**

Jadransko morsko kopališče

otok Gradec (Grado) pri Trstu, najlepše obrežje Italije. Veliko kopališče in 1400 obalnih šotorov. Prvotni hoteli, penzion, privatne hiše, kavarne. Pojasniti: **Adriahäder-Auskunftszentrale Wien I., Kärntner 6 in Kurkommission Grado.** Sezija april-oktober.

Stanovanje, lepo solčno, 3 sobe, in pritlikine pri l. drž. gimnaziji se zamenja za enako. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2683

Zamenjam stanovanje, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin, event. z vrtom v lepem zračnem kraju, 50 korakov od cestne železnice, za istotako stanovanje v središču mesta. Najemniški pogoji nad vse ugodni. Ponudbe pod „Zamenjava 2677“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 2677

Mesečno sobo išče soliden gospod. Cene ponudbe na poštini predi št. 44, Ljubljana 2672

Stanovanja,

želi pri boljši rodbini akademik in za uslugo poučuje lahko v predmetih za gimnazijo oz. lice, ali angleščino, francosčino, italijansčino, španščino. Ponudbe pod „Akademik 2718“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 2718

Kolesarji z opremo vred in težak voz za par konj. Prodaj. Kje, pove uprav. Slov. Naroda. 2752

Družabnik.

Želim vstopiti kot družabnik v kako trgovino najsihodi kar hoče s kapitalom 80.000 K ali vzajemno gostilno v najem ali na račun. Ponudbe te pošliti pod „Vstop 2703“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 2703

Zenitna ponudba!

Vdovec srednje starosti, samostojen, se želi seznaniti z gospodino ali vdovo brez otrok v starosti 35 do 50 let, katera ima svoje stanovanje. Ponudbe do 1. maja pod št. „Treznost 2713“ na uprav. Slov. Naroda. 2713

Konjak

Pri slabosti vsled starosti, pri želodčnih težkočah in pri izgubiti moči je nar. vinski konjak v mleku pravo oživljajoče sredstvo. Dve politrski steklenici pošliti franko za vnaprejšnjem poslati K 140.— **Rene Bert, lastnik, Grad 6016 pri Konjicah, Slovenija.**

Prvovrstni lesni strokovnjak

nepogojno potrebne. Ponudbe z referencami in zahtevo plače na **E. Lederer, Wien IX., Liechtensteinsstrasse št. 41.** 2736

Soba se išče v najem.

Cenj. takojšnje ponudbe z navedbo lege in najemnine na **Lederer, Wien IX., Liechtensteinsstrasse 41.**

Banka za Pomorstvo

s sediščem Sušak, začasno v Bakru, osnovana s temeljno glavnico 10.000.000 kron povišana na 40.000.000 kron, je ustanovila Plovstveno Delničko Društvo

„VESNA“

z glavnico 150.000.000 kron, razdeljeno na 375.000 delnic nominalne vrednosti 400 kron za komad ter pozivlja na subskripcijo delnic „VESNE“ po sledečih pogojih:

- 1) Oddajo se po originalni ceni 400 kron za komad.
- 2) Pri podpisani je plačati 30% od podpisanega zneska.
- 3) Ostanek se vplača po potrebi društva; delničarji se pozovejo vsakokrat, k plači vsaj 6 mesecev preje; daljna vplačila ne bodo presežala 30% — 120 kron vsakokrat za vsako delnico.

V Sloveniji sprejemajo vpis in plačila:

Ljubljanska kreditna banka, Slovenska banka in Zadrzna gospodarska banka ter njih podružnice.

Vpis traja do 31. majnika 1921.

BAKAR, v aprilu 1921.

Banka za Pomorstvo.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. šteč. 261 in 413.

Brzajavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica K 50.000.000.

Rezervni zakladi

45.000.000